

Opgave 1 (uden hjælpemidler)

Reducer udtrykket $4 \cdot (x - 8) - 3x + 2$ mest muligt (husk mellemregninger)

$$\begin{aligned} &4 \cdot (x - 8) - 3x + 2 \\ &= 4 \cdot x - 4 \cdot 8 - 3x + 2 \\ &= 4x - 32 - 3x + 2 \\ &= 4x - 3x - 32 + 2 \\ &= \underline{x - 30} \end{aligned}$$

Opgave 2 (uden hjælpemidler)

Løs ligningen $4x - 5 = -2x + 19$ ved hjælp af ligningsreglerne

$$\begin{aligned} 4x - 5 &= -2x + 19 \\ 4x - 5 + 5 &= -2x + 19 + 5 \\ 4x &= -2x + 24 \\ 4x + 2x &= -2x + 24 + 2x \\ 6x &= 24 \\ \frac{6x}{6} &= \frac{24}{6} \\ \underline{x} &= \underline{4} \end{aligned}$$

Opgave 3

Tabellen viser den samlede omsætning af malervarer hos forhandlerkæden Flügger i to udvalgte år.

Årstal	2009	2013
Omsætning i mio. euro	1447	1950

Udviklingen i perioden 2009-2013 kan med tilnærmelse beskrives ved modellen

$$y = a \cdot x + b,$$

hvor y er omsætningen i mio. euro, og x er antal år efter 2009.

a) Bestem tallene a og b .

Hvad fortæller tallene a og b om omsætningen?

For at bestemme a bruges formlen $a = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$

Af tabellen aflæser jeg

$$y_1 = 1447$$

$$y_2 = 1950$$

$$x_1 = 0 \text{ (da } x \text{ er antal år efter 2009)}$$

$$x_2 = 4 \text{ (da } 2013 - 2009 = 4)$$

$$a = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{1950 - 1447}{4 - 0} = \frac{503}{4} \approx 125,8$$

Så $a = 125,8$

For at bestemme b bruges formlen $b = y_1 - a \cdot x_1$

$$b = y_1 - a \cdot x_1 = 1447 - 125,8 \cdot 0 = 1447$$

Så $b = 1447$

Jeg indsætter tallene i modellen

$$y = 125,8 \cdot x + 1447$$

Tallet $a = 125,8$ i modellen fortæller, at omsætningen hos forhandlerkæden Flügger vokser med 125,8 mio. euro. pr. år efter 2009.

Tallet $b = 1447$ fortæller, at Flügger havde en omsætning på 1447 mio. euro. I år 2009.

b) Hvilket år kommer omsætningen over 2500 mio. euro, hvis udviklingen fortsætter?

Svaret på denne opgave kan findes ved at løse ligningen

$$2500 = 125,8 \cdot x + 1447$$

Ligningen løses for x vha. WordMat.

$$x = 8,37$$

Konklusion: I løbet af år 2009 + 8,37 \approx 2017 vil Flüggers omsætning komme over 2500 mio. euro ifølge modellen.

Opgave 4

Nedenstående tabel viser sammenhængen mellem højde og vægt for en bestemt lille pige.

Højde (cm)	60	76
Vægt (kg)	5,0	9,0

Sammenhængen mellem pigens højde og vægt kan med tilnærmelse beskrives med en model af typen

$$y = a \cdot x + b,$$

hvor x angiver højden i cm, og y angiver vægten i kg.

a) Bestem tallene a og b .

For at bestemme a bruges formlen $a = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$

Af tabellen aflæser jeg

$$y_1 = 5$$

$$y_2 = 9$$

$$x_1 = 60$$

$$x_2 = 76$$

$$a = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{9 - 5}{76 - 60} = \frac{1}{4} = 0,25$$

Så $a = 0,25$

For at bestemme b bruges formlen $b = y_1 - a \cdot x_1$

$$b = 5 - 0,25 \cdot 60 = -10$$

Så **$b = -10$**

Jeg indsætter tallene i modellen

$$y = 0,25 \cdot x - 10$$

b) Kommentér modellen, når det oplyses, at pigen vejede 12,6 kg, da hun var 90 cm høj, og at hun vejede 28,0 kg, da hun var 137 cm høj.

Ifølge modellen

$$y = 0,25 \cdot x - 10$$

Når pigen er 90 cm høj, så skal hun ifølge modellen veje $0,25 \cdot 90 - 10 = 12,5$ kg.

Dette svarer til en absolut afvigelse på

$$y_{obs} - y_{model} = 12,6 - 12,5 \approx 0,1$$

og en relativ afvigelse på

$$r = \frac{y_{obs}}{y_{model}} - 1 = \frac{12,6}{12,5} - 1 \approx 0,008 = 0,8\%$$

Dette er altså en lille afvigelse.

Når pigen er 137 cm høj, så skal hun ifølge modellen veje $0,25 \cdot 137 - 10 = 24,25$ kg.

Dette svarer til en absolut afvigelse på

$$y_{obs} - y_{model} = 28 - 24,25 = 3,75$$

og en relativ afvigelse på

$$r = \frac{y_{obs}}{y_{model}} - 1 = \frac{28}{24,25} - 1 \approx 0,1546 = 15,46\%$$

Her er afvigelsen altså noget større.

Opgave 5

Tabellen viser udviklingen i Tyrkiets befolkningstal.

År efter 2011	0	1	2	3	4	5	6
Befolkningstal (mio.)	74,2	75,3	76,6	78,1	79,7	81,0	82,1

I en model beskrives udviklingen ved en lineær funktion

$$f(x) = a \cdot x + b ,$$

hvor x er antal år efter 2011 og $f(x)$ er Tyrkiets befolkningstal i mio.

a) Bestem tallene a og b ved lineær regression.

I 2024 er Tyrkiets befolkningstal 86,3 mio.

0	1	2	3	4	5	6
74,2	75,3	76,6	78,1	79,7	81,0	82,1

Lineær regression udført vha. WordMat: $R^2 = 0,9973$

$$y = 1,364x + 74,05$$

Dvs.

$$f(x) = 1,364x + 74,05$$

b) Bestem $f(13)$, og undersøg, om 86,3 mio. afviger mere end 5 % fra modellens befolkningstal i 2024.

$$f(13) = 1,364 \cdot 13 + 74,05 \approx 91,78$$

Da $f(x)$ er Tyrkiets befolkningstal i mio. og x er antal år efter 2011, så vil Tyrkiets befolkningstal være 91,78 mio. i år $2011 + 13 = 2024$ ifølge modellen.

Dette svarer til en afvigelse på

$$r = \frac{y_{obs}}{y_{model}} - 1 = \frac{86,3}{91,78} - 1 \approx -0,05971 = -5,971\%$$

hvilket er en afvigelse der er større end 5%.